

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Olsztynie

LOL.410.018.07.2018

Łukasz Kuliś - Wójt Gminy Banie Mazurskie
Urząd Gminy Banie Mazurskie
ul. Konopnickiej 26, 11-630 Banie Mazurskie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/18/065 – Realizacja programu „Rodzina 500 plus”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Baniach Mazurskich, ul. Konopnickiej 26, 11-630 Banie Mazurskie (dalej: „Urząd Gminy” lub „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Łukasz Kuliś, Wójt Gminy Banie Mazurskie, od dnia 8 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie środków na wypłatę świadczenia wychowawczego. 2. Sprawozdawczość związana ze świadczeniem wychowawczym.
Okres objęty kontrolą	Od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2018 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie.
Kontroler	Henryk Dykty, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/117/2018 z 23 października 2018 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1)</p>

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	NIK pozytywnie ocenia działania Urzędu związane z zapewnieniem środków finansowych niezbędnych do właściwej i terminowej realizacji świadczeń wychowawczych przez jednostkę, której powierzono wykonywanie tego zadania, tj. Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Baniach Mazurskich (dalej: „GOPS”).
Uzasadnienie oceny ogólnej	Urząd podjął działania w celu zapewnienia w budżecie Gminy Banie Mazurskie środków finansowych niezbędnych do realizacji zadań związanych z udzielaniem i wypłatą świadczeń wychowawczych. Środki na ten cel, pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa przekazywano terminowo i we właściwej wysokości realizatorowi zadania. Zapewniono również terminowe i prawidłowe sporządzanie sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. Otrzymane i wydatkowane kwoty z dotacji na świadczenia wychowawcze były zgodne z kwotami wykazanymi w sprawozdaniach Rb-50.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524, ze zm., dalej: „ustawa o NIK”.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

III. Opis stanu faktycznego

OBSZAR

1. Zapewnienie środków na wypłatę świadczenia wychowawczego

1.1. Wykorzystanie dotacji ze Skarbu Państwa na obsługę programu „Rodzina 500 plus”

Opis stanu faktycznego

Wójt Gminy Banie Mazurskie, przed 1 kwietnia 2016 r., na podstawie art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci³ (dalej: „Ustawa”) upoważnił do obsługi programu „Rodzina 500 plus” (dalej: „Program”) jednego pracownika GOPS zatrudnionego na pełnym etacie. Oprócz tego, w ramach zastępstwa, upoważnienia do prowadzenia postępowania i wydawania w tym zakresie decyzji administracyjnych posiadała Dyrektor GOPS, a od maja 2017 r. również jej zastępczyni. Poza tym w Statucie GOPS⁴ ujęto zapis o realizacji zadań wynikających z Ustawy i przepisów wykonawczych do Ustawy w zakresie świadczeń wychowawczych.

W dniu 22 lutego 2016 r. Urząd został poinformowany przez Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie (dalej: „Urząd Wojewódzki” lub „W-MUW”) o zwiększeniu planu dotacji celowych w kwocie 2 197 036,00 zł w dziale 852 Pomoc społeczna, rozdziale 85295 Pozostała działalność, paragrafie 2010 Dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami. Kwota ta została wprowadzona do budżetu Gminy zarządzeniem Wójta Gminy z dnia 29 lutego 2016 r. W trakcie roku 2016 Urząd Gminy został dwukrotnie poinformowany przez Urząd Wojewódzki o zmianach kwot dotacji celowych (w dniu 6 kwietnia o zwiększeniu o kwotę 7 500,00 zł i 17 listopada o zmniejszeniu do kwoty 2 035 782,00 zł)⁵.

W uchwałach dotyczących budżetu Gminy na lata 2017 i 2018 (podjętych odpowiednio: 16 grudnia 2016 r. i 19 grudnia 2017 r.)⁶ ujęto dotacje celowe na ten cel (dział 855 Rodzina, rozdział 85501 Świadczenia wychowawcze, paragraf 2060 - dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie związanych z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci) w kwotach wynikających z otrzymanych z Urzędu Wojewódzkiego informacjach dotyczących projektów budżetu państwa, tj. odpowiednio w kwocie 2 522 247,00 zł i 2 534 492,00 zł.

W latach 2017-2018 Urząd był informowany przez Urząd Wojewódzki:

- w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia ustawy budżetowej m.in. o kwotach dotacji przeznaczonych na świadczenia wychowawcze,
- kilkakrotnie o zmianach kwot dotacji⁷, które wynikały zarówno z zapotrzebowań skierowanych przez GOPS do Urzędu Wojewódzkiego, jak i decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w zakresie podziału kwot dotacji.

³ Dz. U. z 2018 r. poz. 2134, ze zm.

⁴ Uchwała nr XIX/113/2016 Rady Gminy Banie Mazurskie z 28 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia Statutu GOPS.

⁵ Zmiany w budżecie Gminy wprowadzone zarządzeniem nr 26/2016 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 15 kwietnia 2016 r. w sprawie zmian w budżecie gminy na 2016 r., zarządzeniem nr 26/2016 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 28 listopada w sprawie zmian w budżecie gminy na 2016 r.

⁶ Uchwała nr XXVI/139/2016 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Banie Mazurskie na rok 2017 i uchwała nr XXXVI/187/2017 Rady Gminy Banie Mazurskie z dnia 19 grudnia 2017 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Banie Mazurskie na rok 2018.

⁷ Decyzje Wojewody Warmińsko-Mazurskiego: nr 5/2017 z 1 lutego 2017 r. o zwiększeniu dotacji o 67 991,00 zł, nr 160/2017 z 10 sierpnia 2017 r. o zmniejszeniu dotacji o 96 628,00 zł, nr 219/2017 z 29 września 2017 r. o zwiększeniu o 125 778,00 zł, nr 395/2017 z 15 listopada 2017 o zwiększeniu o 3 775,00 zł, nr 457/2017 z 11 grudnia 2017 r. o zwiększeniu o 13 247,00 zł, nr 14/2018 – kwota z ustawy budżetowej 2 453 172,00 zł,

W każdym przypadku, po otrzymaniu informacji z Urzędu Wojewódzkiego, wprowadzono stosowne zmiany do budżetu Gminy uchwałami Rady Gminy w Baniach Mazurskich lub zarządzeniami Wójta⁸. W wyniku tych zmian, na koniec roku budżetowego kwoty dotacji wynosiły: 2 035 782,00 zł w 2016 r. i 2 585 503,00 zł w 2017 r.

(akta kontroli str. 2-111)

1.2. Terminowość przekazywania dotacji jednostce realizującej

Opis stanu faktycznego

Określanie faktycznych potrzeb oraz sporządzanie comiesięcznych zapotrzebowań do Urzędu Wojewódzkiego o środki na dotację celową na realizację świadczeń wychowawczych należało do GOPS. Odbywało się to za pomocą systemu elektronicznego. Otrzymane w transzach od Wojewody należne Gminie środki na świadczenia wychowawcze, Urząd Gminy przekazywał również w transzach do GOPS.

(akta kontroli str. 112-148)

Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej otrzymywanych przez Urząd dotacji na realizację kontrolowanego Programu stwierdzono, że środki te wpływały do Urzędu w transzach – od dwóch do czterech w miesiącu⁹. Transze te wpływały w pierwszej połowie miesiąca, za wyjątkiem maja, czerwca i listopada 2016 r. oraz sierpnia 2018 r., kiedy to ostatnie transze wpłynęły odpowiednio 20, 30, 30 i 22 dnia miesiąca.

Analiza stosowanego przez Urząd sposobu zasilania GOPS w pochodzące z dotacji środki finansowe niezbędne m.in. do wypłaty świadczeń wychowawczych wykazała, że:

- wysokość przekazywanych kwot do GOPS wynikała z sporządzanych i przekazywanych przez niego na bieżąco do Urzędu list wypłat świadczeń wychowawczych, a termin ich przekazania umożliwiał wypłatę świadczeń w terminach określonych przez Dyrektora GOPS,
- kwoty te Urząd do GOPS przekazywał w transzach (od dwóch do siedmiu w miesiącu w zależności od ilości sporządzonych list wypłat świadczeń)¹⁰, przy czym największe kwoty przekazywane były pod koniec każdego miesiąca.

W latach objętych kontrolą kwoty dotacji otrzymanych przez Urząd i przekazanych do GOPS przedstawiały się następująco:

- w 2016 r. otrzymana dotacja wyniosła 2 044 860,00 zł, a przekazana 2 034 860,30 zł,
- w 2017 r. – odpowiednio: 2 585 503,00 zł i 2 580 261,02 zł,
- do 30 września 2018 r. – odpowiednio: 1 791 749,00 zł i 1 787 536,44 zł.

(akta kontroli str. 143-148)

nr 162/2018 z 22 czerwca 2018 r. o zmniejszeniu i zwiększeniu o 93 465,00 zł, nr 235/2018 z 13 sierpnia 2018 r. o zwiększeniu i zmniejszeniu o 36 735,00 zł, nr 294/2018 z 27 września 2018 r. o zwiększeniu o 75 650,00 zł.

⁸ Uchwała nr XXVIII/158/2017 Rady Gminy Banie Mazurskie z 22 marca 2017 r., zarządzenie nr 69/2017 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 22 sierpnia 2017 r., zarządzenie nr 80/2017 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 29 września 2017 r., zarządzenie nr 100/2017 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 21 listopada 2017 r., zarządzenie nr 104/2017 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 30 listopada 2017 r., zarządzenie nr 13/2018 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 21 lutego 2018 r., zarządzenie nr 42/2018 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 29 czerwca 2018 r., zarządzenie nr 13/2018 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 24 sierpnia 2018 r., zarządzenie nr 66/2018 Wójta Gminy Banie Mazurskie z 28 września 2018 r.

⁹ W 2016 r. – 31 transz, w 2017 r. – 30 transz i do 30 września 2018 r. – 22 transze.

¹⁰ W 2016 r. – 40 transz, w 2017 r. – 54 transze i do 30 września 2018 r. – 45 transz.

1.3. Sprawozdawczość związana z realizacją Programu „Rodzina 500 plus”

Opis stanu faktycznego

Działania związane ze sporządzaniem i składaniem Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu świadczenia wychowawczego, w trybie wynikającym z przepisów rozporządzeń wykonawczych do ustawy, realizował w latach 2016 – 2018 (do końca września) GOPS.

Ze sprawozdań Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami wynikało, że:

- plan dotacji w rozdziale 85211 Świadczenia wychowawcze w roku 2016 wyniósł 2 035 782,00 zł, a jego wykonanie 2 034 860,30 zł,
- plan dotacji w rozdziale 85501 Świadczenia wychowawcze w roku 2017 wyniósł 2 585 503,00 zł, a wykonanie 2 580 261,02 zł,
- plan dotacji w powyższym rozdziale na koniec III kwartału 2018 r. wyniósł 2 398 622,00 zł, a wykonanie 1 787 536,44 zł (74,5% planu).

Wymienione powyżej kwoty były zgodne z kwotami wykazanymi w sprawozdaniach Rb-50 za te okresy, sporządzonymi przez GOPS i otrzymanymi przez Urząd.

Urząd dokonał zwrotu dotacji niewykorzystanej w 2016 i 2017 roku, odpowiednio: 16 grudnia 2016 r. w kwocie 9 078,00 zł i 16 stycznia 2017 r. w kwocie 921,70 zł oraz w kwocie 5 241,98 zł w dniu 15 stycznia 2018 r.

(akta kontroli str. 141-193)

Wójt w wyjaśnieniach dotyczących sprawowania nadzoru nad działalnością GOPS w zakresie świadczeń wychowawczych podał, że nadzór nad tą jednostką prowadzony był na bieżąco. Odbywało się to m.in. poprzez analizę comiesięcznych list wypłat przez księgowość pod względem formalno-rachunkowym. Podał, że w grudniu 2017 r. była przeprowadzona w GOPS kontrola przez Urząd Gminy, której przedmiotem była gospodarka finansowa jednostki, z uwzględnieniem wykorzystania i rozliczania, z wybranych okresów III kwartału 2017 r., środków na niektóre wydatki budżetowe, w tym świadczenia wychowawcze. W jej wyniku nie stwierdzono nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 194-205)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie

z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Olsztyn, dnia 20 grudnia 2018 r.

Kontroler
Henryk Dykty
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.

Piotr Wanic
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis